პროლეტარელო ყველანი ერთიანნი ხართ!

კომუნისტი

СССР

СССР, СОЮЗ СОВЕТСКИХ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИХ РЕСПУБЛИК

ВСЕХ СТРАН, СОЛИДАРНЫЙ ПРОЛЕТАРИИ

ГАზეთი გამოდის 1920 წლის 3 ივნისიდან

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს და მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

№ 300 (19442) ◆ სამშაბათი, 31 დეკემბერი, 1985 წელი. ◆ ფასი 3 კაპ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ახალ წელს — ახალი წარმატებებით!

ახალი წლის წინ საწარმოო გაერთიანება „ქუთაისის საავტომობილო ქარხანაში“ ამოქმედდა საოფლო-სამეურნეო დანიშნულების უნივერსალური დიზელის ავტომატარებლების გამოშვების ახალი სიმძლავრეები.

— ამით დამთავრდა ხუთი წლის წინათ დაწყებული საწარმოს რეკონსტრუქციის უმნიშვნელოვანესი ეტაპი, — თქვა გაერთიანების გენერალურმა დირექტორმა თენგიზ ბენძაძემ. — ქუთაისის საავტომობილო ქარხნის განახლებას შენებლებიც და ჩვენც განსაკუთრებული პასუხისმგებლობით ვეკიდებოდით. შესასრულებელი იყო დიდმნიშვნელოვანი დავალება. — აგვიმოქმედებინა სოფლისათვის წელიწადში ათასობით სატვირთო მანქანის გამოშვების კოვეიერი. დღესაც — პარტიის XXVII ყრილობისათვის მზადების დღეებში — გრძნობს ყურადღებასა და ზრუნვას ქუთაისის საავტომობილო ქარხანა. სსრ კავშირის ეკონომიკური და სოციალური განვითარების 1986—1990 წლებისა და 2000 წლამდე პერიოდის ძირითად მიმართულებათა პროექტით გათვალისწინებული აშენდეს ქარხნის მეორე რიგი.

— ბატონო თენგიზ, რას წარმოადგენს ამოქმედებული სიმძლავრეები?

— აშენდა პრაქტიკულად ახალი, მეორე ქარხანა, რომლის სიმძლავრე ერთიორად აღემატება წინანდელს და აღჭურვილია ყველაზე თანამედროვე მოწყობილობით. უნდა ვთქვა, რომ ეს შენებლობა წარმოებდა სხვა სამეშოების პარალელურად: მიმდინარეობდა ახალი ობიექტების დაპროექტებისა და შენებლობა, ავტომატარებლების წარმოება, და გამოდგა, კოლექტივის ჩამოყალიბება და ა. შ.

არ შეიძლება არ აღვნიშნოთ ის დიდი დახმარება, რომელსაც ამ წლების მანძილზე გვიწევდა ქვეყნის 80-ზე მეტი საწარმო.

— დღეს ახალ ქარხანაში მოქმედებს 2500 ერთეული სპეციალური და საგრეგატო მოწყობილობა, რომლის დიდი ნაწილი აღჭურვილია ელექტრონიკით. ამოქმედებულია ურთიერთსი დიტალების მექანიკური დამუშავების ათობით ხაზი, რობოტიზებულია შესადუღი და სამღებრო კომპლექსები. მოვიყვან ასეთ მაგალითს: მარტო ავტომობილების ასაწყობ მთავარ კონვეიერს იმსახურება 28 კილომეტრი საერთო სიგრძის პროგრამული მართვის საკიდი კონვეიერები, რომელთა მეოხებითაც ავტომატიზებულია მანქანების ასაწყობად ყველა კვანძის მიწოდების პროცესი.

— რა ამოცანები უნდა გადაწყვიტოს კოლექტივმა მეთორმეტე ხუთწლედში?

— გათვალისწინებულია ძალი საამქროების სრული ტექნიკური განახლება, თანამედროვე მოწყობილობით მათი აღჭურვა. გარდა ამისა, უნდა შეიქმნას სამეედო ბაზა სიმძლავრეთა მეორე რიგის მშენებლობისათვის.

ამის შემდეგ ქუთაისის საავტომობილო ქარხანა გახდება ქვეყნის ავტოსამრეწველო კომპლექსისათვის, სპეციალური მანქანების გამოშვების ერთ-ერთი უმძლავრესი საწარმო, საბჭოთა ავტომშენებლობაში. (საქინფორმი).

სურათზე: საწარმოო გაერთიანების „ქუთაისის საავტომობილო ქარხანის“ სარეკონსტრუქციო და გასაფართოებელი სამეშოების შესრულებასას კეთილსინდისიერად გასარჯნენ (მარცხნიდან) მექანიკოსები როინ მოდებაძე, ბრიგადირი ტარიელ ყვანტიკაძე და უბნის უფროსი რუბენ რევაზიანი. მათი გადაწყვეტილებაა უფრო დამჯერებელ შედეგებს მიაღწიონ სკკკ XXVII ყრილობისა და საქართველოს კომპარტიის XXVII ყრილობის ღირსეული შეხვედრისათვის ვაშლილ სოციალისტურ შეჯიბრებაში.

ბ. პერსამპარაშვილის ფოტო. (საქინფორმის ფოტოქრონიკა).

ამოქმედდა სიმძლავრეები

დაპროექტება და მშენებლობა, ავტომატარებლების წარმოება, და გამოდგა, კოლექტივის ჩამოყალიბება და ა. შ.

არ შეიძლება არ აღვნიშნოთ ის დიდი დახმარება, რომელსაც ამ წლების მანძილზე გვიწევდა ქვეყნის 80-ზე მეტი საწარმო.

— დღეს ახალ ქარხანაში მოქმედებს 2500 ერთეული სპეციალური და საგრეგატო მოწყობილობა, რომლის დიდი ნაწილი აღჭურვილია ელექტრონიკით. ამოქმედებულია ურთიერთსი დიტალების მექანიკური დამუშავების ათობით ხაზი, რობოტიზებულია შესადუღი და სამღებრო კომპლექსები. მოვიყვან ასეთ მაგალითს: მარტო ავტომობილების ასაწყობ მთავარ კონვეიერს იმსახურება 28 კილომეტრი საერთო სიგრძის

ჩქარსნული ნადნობი

რესპუბლიკის მძიმე მრეწველობის ფლაგმანმა რუსთავის მეტალურგიული ქარხნის კოლექტივმა, რომელმაც ხუთწლედის დამთავრებამდე ბოლო წლის სამივე კვარტალში დაამსახურა სოციალისტურ შეჯიბრებაში გამარჯვებული, გარდამავალი წითელი დროშა, ახალი წარმატებით გაგვახარა — 22 დეკემბრისათვის შეასრულა პროდუქციის გამოშვების წლიური გეგმა. ამ დღის ბოლოსათვის დავალების გადამეტებით 142.000 მანეთის პროდუქცია დაზზდდა. 23 დეკემბრისათვის კი პროდუქციის რეალიზაციის წლიური დავალებაც შესრულდა. საწარმოს საერთო წარმატებაში თავიანთი დიდი წვლილი შეტანეს სპრძმეფე, მარტენის, მილსაგლინავი, მილსაზიდავი და სხვა საამქროთა კოლექტივებმა.

ქარხნის ხელმძღვანელთა გარკვეული წლის დარჩენილ დროში კოლექტივი ასიათასობით მანეთის პროდუქციას აწარმოებს და წარმატებით შეასრულებს ნაკისრ სოციალისტურ ვალდებულებებსაც. რუსთაველი მეტალურგები შრომობენ დევიზით: „მომავალი წლის ორი თვის გეგმა — სკკკ XXVII ყრილობის გახსნის დღისათვის“. ახალ 1986 წელს მრავალი მათგანი შრომლიერ საწარმოში შეხვდება.

ა. კორძაია,
„კომუნისტის“ შტატგარეშე კორ.

ხუთწლედი შესრულებულია

სსრ კავშირის სამოქალაქო ავიაციის საქართველოს სამმართველოს კოლექტივმა ხუთწლედი ადრე, ანუ 30 მაისამდე ადრე, ოთხ ნაბიჯი მაღალი ეფექტიანობა მიაღწია. 1985 წელს გაცდენების, ცვლისშიდა მოცდენებისა და ადმინისტრაციის ნებართვით გამოუცხადებლობის გამო სამრეწველო საწარმოებში ყოველდღიურად არ მუშაობდა ასობით კაცი. ეს 30 მილიონ მანეთზე მეტი ღირებულების პროდუქციის დაკარგვის ტოლფასია.

სამეშო დროის დანაკარგების ძირითადი მიზეზია წარმოების კადრგი ორგანიზაციისათვის, სამეშაო ადგილების რიტმული მატერიალურ-ტექნიკური უზრუნველყოფისათვის, შრომის კოლექტივებში დიდნაყოფიერი შრომის პირობების შექმნისათვის ხელმძღვანელებისა და ინჟინერ-ტექნიკური პერსონალის პასუხისმგებლობის ნაკლებობა.

ზოგიერთი საწარმოს ხელმძღვანელი, მის ნაცვლად, რომ მტკიცე წესრიგი დაამყაროს საქეეშეყვანო უბნებზე, სამეშაო დროის დანაკარგების მიჩქმალვის, სანაგარეშო მოხაკეშების დაბახინკების გზას დადგა. მაგალითად, ზეინკალ-ალმფხვრელ ალექსანდრ ბაბაიანი, ელექტროშედუღებელ ალექსანდრ ბაბაიანი, ელექტროშედუღებელ ალექსანდრ ბაბაიანი, ელექტროშედუღებ

შემართება და შენება ახალგაზრდობის დევიზია

(დასასრული)

ჩვენი მთავარი საზრუნავია მშვიდობისთვის ბრძოლა. მშვიდობის შენარჩუნება კი შესაძლებელია მხოლოდ სიერთო მეცადინეობით, თითოეული დამკერალური შრომით თავის სამშობლო ადგილზე. ეს კარგად უნდა შეიგნოს ჩვენმა ახალგაზრდობამ. დღეს მუშაობა-ში მთავარია მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის დაჩქარების კურსი. ამ კურსის განხორციელება უნდა დაიწყოს სკოლაში და ტექნიკურ წრეში, უმაღლეს სასწავლებელსა და წარმოებაში. ყოველი ახალგაზრდა უნდა ვაბიოთრთ დამოუკიდებელ კვლევითს მუშაობას, მეცნიერულ-ტექნიკურ შემოქმედებას.

ახალგაზრდობას უნდა შეეიქმნათ ყველა პირობა მჭიდროდ შეთანხმებითი მუშაობისთვის, მეტად ვიზრუნოთ მისი ყოფაცხოვრების გაუმჯობესებისათვის. მთელ კვეყანაში ვრცელდება საერდლოსკოვის კომკავშირული ორგანიზაციის გამოცდილება, რომელმაც შექმნა ახალგაზრდული სანინო კოოპერატივები. ეს გამოცდილება უნდა შევისწავლოთ და გამოვიყენოთ ჩვენს რესპუბლიკაში. სერიოზულ გაუმჯობესებას მოითხოვს ახალგაზრდობის დასვენების ორგანიზაცია. აქ საინტერო მოკავშირეებად უნდა გავიხადოთ ფიზკულტურა და სპორტი. ჩვენი ახალგაზრდობა ჯანსაღი, ჰარმონიულად განვითარებული-უნდა იყოს.

ჩვენი ახალგაზრდობის დიდი უმრავლესობა აღზრდილია საუკეთესო საბჭოთა ტრადიციებით. მაგრამ, საბოუხარდ, ჯერ კიდევ არის მცირე ნაწილი, რომლის ცხოვრების წესი საყოველთაო გაკიცხვას იმსახურებს. ეს არიან ახალგაზრდები, რომლებიც თავს არიდებენ საზოგადოებრივად სასარგებლო შრომას, ცუდად სწავლობენ, ცუდად მუშაობენ, ზოგჯერ კი უმსგავსო საქციელით არცხვენენ რესპუბლიკას. კომკავშირულ ორგანიზაციებს მართებთ ნაადგა გულმოდგინედ იმეშოს ამ ტტეგორიის ახალგაზრდობასთან, განუხრელად იზრუნონ ამითთვის, ვისაც ჯერ არ განუსაზღვრავს თავისი ცხოვრებისეული პოზიცია. რესპუბლიკის კომკავშირულ ორგანიზაციას აქვს ამ მიმართულებით მუშაობის გამოცდილება. მაგრამ აქ ვერ ვივლით გატკეპნილი გზით, აქ ყოველი შეხთხვევა განსაკუთრებულია და უნდა მივაღწიოთ მტკიცე გარდატეხას მუშაობორების, ბვმდენერების, ზარმაცების, წინააღმდეგ ბრძოლაში, შეექმნათ კონტროლის, იმათი გამოვლენისა და აღზრდის ერთიანი, ქმედითი სისტემა, ვინც თავს არიდებს თავის პირდაპირ მოვალეობას. საჭიროა, რომ ყოველმა ახალგაზრდამ მტკიცედ შეიგნოს — სწორედ ეგია უშუალო მონაწილე იმ მნიშვნელოვანი გარდაქმნებისა, რომლებიც ახლა ხდება რესპუბლიკის სახალხო მეურნეობაში, მის სოციალურ და სულიერ ცხოვრებაში. კომკავშირული ორგანიზაციების მთავარი ამოცანაა დაეხმაროს თითოეულს იპოოოს თავისი კონკრეტული ადგილი საზოგადოების ცხოვრებაში.

ჩვენი რესპუბლიკის პარტიული ორგანიზაცია ყოველთვის ეთთბრიბოდა ახალგაზრდობას, ოგორც თანასწორს. მაშასადამე, მოითხოვნებსაც ისეთს ვუყენებთ, როგორც თანამოსაგრეებს. მხოლოდ იმ შემთხვევაში მოიპოვებენ კომკავშირელნი, მათი წინამძღოლები ახალგაზრდობის სიყვარულსა და პატივცემას, მხოლოდ მაშინ შეიტანენ მაქსიმალურ წვლილს რეკოლუციური, საბრძოლო და შრომითი ტრადიციებით მოზარდი თაობის აღზრდის საქმეში, თუ იტრიალებენ მის შუაგულში, ეცოდინებათ მისი საზრუნავი და პრობლემები.

დასასრულ ამხანაგმა ჯ. ი. პატიაშვილმა გულთბილად მიოლოცა რესპუბლიკის კომკავშირელებს, ახალგაზრდობას ახალი წელი, უსურვა საქართველოს ქალაქებისა და ჯაბუკებს ჯანმრთელობა, ბედნიერება, ახალი წარმატებანი სწავლაში, სოციალისტური სამშობლოს საკეთილდღეო შემოქმედებითს შრომაში.

შეხვედრას დაესწრო საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის ორგანიზაციულ-პარტიული მუშაობის განყოფილების გამგე ვ. ი. ალავიძე.

(სპეციფორმი).

ᲡᲙᲙ ᲞᲠᲝᲒᲠᲐᲛᲘᲡ ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲠᲔᲓᲐᲥᲪᲘᲝᲜ ᲞᲠᲝᲒᲠᲐᲛᲐ ᲐᲦᲜᲘᲨᲜᲣᲚᲘᲐ, ᲠᲝᲛ ᲛᲘᲡᲘ ᲫᲘᲠᲘᲗᲐᲓᲘ ᲛᲘᲖᲜᲘᲗ ᲐᲛᲝᲪᲐᲜᲔᲑᲘ ᲓᲐᲛᲧᲐᲠᲔᲑᲘᲗ ᲡᲐᲛᲝᲥᲐᲚᲐᲥᲝ ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲘᲡ ᲡᲐᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲝ ᲞᲠᲘᲝᲠᲘᲢᲔᲢᲘ ᲓᲐ ᲛᲘᲡᲘ ᲒᲐᲜᲮᲝᲠᲪᲘᲔᲚᲔᲑᲐ ᲡᲐᲠᲬᲛᲣᲜᲔᲑᲘᲗ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲘᲡ ᲞᲠᲘᲜᲪᲘᲞᲘᲗ.

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲙᲝᲛᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲗᲘᲡ ᲓᲐ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲗᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ ᲓᲐᲐᲯᲠᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲛᲘᲘᲦᲝ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲗᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡᲗᲐᲜ ᲐᲠᲡᲔᲑᲣᲚᲘ ᲚᲘᲢᲔᲠᲐᲢᲣᲠᲘᲡ ᲓᲐᲠᲒᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲛᲬᲘᲤᲝ ᲞᲠᲔᲛᲘᲘᲡ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲓᲐᲓᲔᲑᲐ, ᲠᲝᲛ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲗᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ 1985 ᲬᲚᲘᲡ ᲞᲠᲔᲛᲘᲐ „ᲮᲣᲗᲬᲚᲘᲡᲬᲘᲜᲐᲡᲬᲐᲠᲘᲡᲗᲕᲘᲡ“ ᲛᲘᲜᲘᲭᲝᲗ:

ᲚᲘᲢᲔᲠᲐᲢᲣᲠᲘᲡ ᲓᲐᲠᲒᲨᲘ

ᲡᲐᲛᲝᲜᲘᲐᲜᲘ ᲐᲚᲔᲥᲡᲐᲜᲓᲠᲘ ᲓᲐᲕᲘᲗᲘᲡ ᲫᲔ, მწერალს — მოთხრობებისათვის, რომლებიც შევიდა წიგნებში: „წვიმაში დაწერილი მოთხრობები“, „შალვა ჩიმი სიხარულო“, „ფეიზერთი თავით უნდა ითამაშო“.

ᲛᲣᲡᲘᲙᲘᲡ ᲓᲐᲠᲒᲨᲘ

ᲛᲔᲚᲝᲠᲐᲕᲐᲜᲘ ᲨᲝᲗᲐ ᲘᲠᲛᲐᲚᲘᲡ ᲫᲔ, კომპოზიტორს — 1983-1985 წლებში შექმნილი სიმღერებისათვის: „მათი სადიდებელი!“, „ომის ვეტერანთა სიმღერა“, „საზეიმო“, „ძეგლად ქეცეულ მარშალს“, „მელოდიე“, „უამირელთა ახალგაზრდულ“, „აყვავდი, ტურფა მხარეო“ და სხვა.

ᲡᲐᲮᲕᲘᲗᲘ ᲮᲔᲚᲝᲕᲜᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲠᲒᲨᲘ

ᲭᲘᲝᲐᲕᲐᲜᲘ ᲝᲡᲘᲡ ᲓᲐᲕᲘᲗᲘᲡ ᲫᲔ, მოქანდაკე — თბილისის მეტროპოლიტენის სადგურის „ვაგზლის მოედანი-2“ მხატვრული გაფორმებისათვის (ᲙᲠᲘᲢᲘᲙᲣᲚᲘ „ᲛᲨᲕᲘᲓᲝᲑᲐ“ და „ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝ“).

ᲗᲔᲐᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲮᲔᲚᲝᲕᲜᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲠᲒᲨᲘ

ᲒᲘᲣᲠᲔᲚᲘᲐᲜ ᲨᲐᲚᲐᲕᲐ ᲕᲔᲚᲐᲫᲔᲛᲘᲠᲗᲘ ᲫᲔ, დამდგმელ რეჟისორს, **ᲨᲐᲠᲚᲘᲐᲜᲘᲡ ᲝᲚᲘᲐ ᲝᲠᲛᲐᲚᲘᲡ ᲫᲔ,** დამდგმელ რეჟისორს, **ᲒᲘᲣᲠᲔᲚᲘᲐᲜ ᲨᲐᲚᲐᲕᲐ ᲕᲔᲚᲐᲫᲔᲛᲘᲠᲗᲘ ᲫᲔ,** დამდგმელ რეჟისორს, **ᲒᲘᲣᲠᲔᲚᲘᲐᲜ ᲨᲐᲚᲐᲕᲐ ᲕᲔᲚᲐᲫᲔᲛᲘᲠᲗᲘ ᲫᲔ,** მხატვარს; **ᲛᲘᲮᲔᲘᲚᲘᲫᲔᲡ ᲝᲗᲐᲠᲘᲡ ᲠᲝᲛᲐᲜᲝᲜᲗᲘᲡ ᲫᲔ,** სულ-ᲗᲐᲜᲨᲔᲜᲘᲚᲘ ᲗᲔᲜᲒᲘᲖᲘᲡ ᲓᲐᲕᲘᲗᲘᲡ ᲫᲔ, სცენარისტს — დოკუმენტური კინოსურათებისა „საბჭოთა საქართველოს“ შექმნისათვის (1981-1985 წლები).

ᲐᲠᲥᲘᲢᲔᲥᲢᲣᲠᲘᲡ ᲓᲐᲠᲒᲨᲘ

ᲑᲐᲒᲠᲐᲢᲘᲝᲜᲘ ᲝᲗᲐᲠ ᲕᲚᲐᲓᲘᲛᲔᲠᲘᲡ ᲫᲔ, ᲩᲣᲠᲯᲘᲐᲜᲘᲡ ᲐᲚᲔᲥᲡᲐᲜᲓᲠᲘ ᲖᲐᲥᲐᲠᲘᲐᲡ ᲫᲔ, ᲔᲓᲒᲐᲠᲘᲫᲔᲡ ᲛᲘᲓᲒᲐ ᲓᲝᲛᲘᲜᲘᲙᲝᲡ ᲨᲕᲚᲘᲡ, ᲩᲘᲩᲘᲜᲐᲫᲔᲡ ᲛᲘᲓᲒᲐ ᲓᲝᲛᲘᲜᲘᲙᲝᲡ ᲨᲕᲚᲘᲡ, ᲛᲔᲠᲘᲜᲓᲐᲡ ᲠᲐᲛᲐᲖᲐᲜᲘᲡ ᲫᲔ, ᲡᲣᲚᲗᲐᲜᲘᲡ ᲐᲚᲘᲔᲕᲘᲡ ᲫᲔ, ᲙᲘᲜᲝᲡᲢᲠᲣᲥᲢᲝᲠᲘᲡ — ᲥᲐᲚᲐᲥᲘ ᲥᲝᲠᲬᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲣᲪᲮᲝᲗᲘᲡ ᲢᲣᲠᲘᲖᲛᲘᲡ ᲡᲐᲮᲚᲛᲬᲘᲤᲝ კომიტეტის ᲙᲘᲜᲝᲡᲢᲣᲓᲘᲝᲡ ᲓᲐᲠᲒᲘᲡ ᲛᲘᲜᲘᲭᲔᲑᲘᲗ ᲒᲐᲛᲝᲪᲔᲚᲘᲡ ᲛᲘᲡᲐᲦᲔᲑᲘ ᲛᲘᲡᲐᲦᲔᲑᲘ ᲓᲐᲛᲬᲘᲠᲔᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ.

ᲙᲐᲨᲚᲘᲡᲬᲘᲜᲐᲡᲬᲐᲠᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲣᲪᲮᲝᲗᲘᲡ ᲢᲣᲠᲘᲖᲛᲘᲡ ᲡᲐᲮᲚᲛᲬᲘᲤᲝ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲗᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲨᲔ

ᲐᲑᲔᲠᲜᲘᲚᲘ ᲐᲚᲔᲥᲡᲐᲜᲓᲠᲘ ᲒᲘᲠᲩᲘᲐᲜᲘᲡ ᲫᲔ, მხატვარ-პუბლიცისტური წიგნისათვის „მოვდივარ ფაზისიდან!...“.

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲙᲝᲛᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲗᲘᲡ ᲛᲓᲒᲘᲜᲐᲠᲔ
Ჯ. ᲞᲐᲢᲘᲐᲨᲕᲘᲚᲘ

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲗᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ ᲗᲐᲗᲑᲭᲔᲠᲓᲛᲐᲠᲗᲐ
Დ. ᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲘᲨᲕᲘᲚᲘ

ᲡᲙᲙ ᲞᲠᲝᲒᲠᲐᲛᲘᲡ ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲠᲔᲓᲐᲥᲪᲘᲝᲜ ᲞᲠᲝᲒᲠᲐᲛᲘᲗ ᲐᲦᲜᲘᲨᲜᲣᲚᲘᲐ, ᲠᲝᲛ ᲡᲝᲪᲘᲐᲚᲣᲠᲘ ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲘᲡ ᲫᲘᲠᲘᲗᲐᲓᲘ ᲛᲘᲖᲜᲘᲗ ᲐᲛᲝᲪᲐᲜᲔᲑᲘ ᲓᲐᲛᲧᲐᲠᲔᲑᲘᲗ ᲡᲐᲛᲝᲥᲐᲚᲐᲥᲝ ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲘᲡ ᲡᲐᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲝ ᲞᲠᲘᲝᲠᲘᲢᲔᲢᲘ ᲓᲐ ᲛᲘᲡᲘ ᲒᲐᲜᲮᲝᲠᲪᲘᲔᲚᲔᲑᲐ ᲡᲐᲠᲬᲛᲣᲜᲔᲑᲘᲗ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲘᲡ ᲞᲠᲘᲜᲪᲘᲞᲘᲗ „ᲮᲣᲗᲬᲚᲘᲡᲬᲘᲜᲐᲡᲬᲐᲠᲘᲡᲗᲕᲘᲡ“ ᲛᲘᲜᲘᲭᲝᲗ: ᲚᲘᲢᲔᲠᲐᲢᲣᲠᲘᲡ ᲓᲐᲠᲒᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲛᲬᲘᲤᲝ ᲞᲠᲔᲛᲘᲘᲡ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲓᲐᲓᲔᲑᲐ, ᲠᲝᲛ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲗᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ 1985 ᲬᲚᲘᲡ ᲞᲠᲔᲛᲘᲐ „ᲮᲣᲗᲬᲚᲘᲡᲬᲘᲜᲐᲡᲬᲐᲠᲘᲡᲗᲕᲘᲡ“ ᲛᲘᲜᲘᲭᲝᲗ:

ᲚᲘᲢᲔᲠᲐᲢᲣᲠᲘᲡ ᲓᲐᲠᲒᲨᲘ

ᲡᲐᲛᲝᲜᲘᲐᲜᲘ ᲐᲚᲔᲥᲡᲐᲜᲓᲠᲘ ᲓᲐᲕᲘᲗᲘᲡ ᲫᲔ, მწერალს — მოთხრობებისათვის, რომლებიც შევიდა წიგნებში: „წვიმაში დაწერილი მოთხრობები“, „შალვა ჩიმი სიხარულო“, „ფეიზერთი თავით უნდა ითამაშო“.

ᲛᲣᲡᲘᲙᲘᲡ ᲓᲐᲠᲒᲨᲘ

ᲛᲔᲚᲝᲠᲐᲕᲐᲜᲘ ᲨᲝᲗᲐ ᲘᲠᲛᲐᲚᲘᲡ ᲫᲔ, კომპოზიტორს — 1983-1985 წლებში შექმნილი სიმღერებისათვის: „მათი სადიდებელი!“, „ომის ვეტერანთა სიმღერა“, „საზეიმო“, „ძეგლად ქეცეულ მარშალს“, „მელოდიე“, „უამირელთა ახალგაზრდულ“, „აყვავდი, ტურფა მხარეო“ და სხვა.

ᲗᲔᲐᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲮᲔᲚᲝᲕᲜᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲠᲒᲨᲘ

ᲒᲘᲣᲠᲔᲚᲘᲐᲜ ᲨᲐᲚᲐᲕᲐ ᲕᲔᲚᲐᲫᲔᲛᲘᲠᲗᲘ ᲫᲔ, დამდგმელ რეჟისორს, **ᲨᲐᲠᲚᲘᲐᲜᲘᲡ ᲝᲚᲘᲐ ᲝᲠᲛᲐᲚᲘᲡ ᲫᲔ,** დამდგმელ რეჟისორს, **ᲒᲘᲣᲠᲔᲚᲘᲐᲜ ᲨᲐᲚᲐᲕᲐ ᲕᲔᲚᲐᲫᲔᲛᲘᲠᲗᲘ ᲫᲔ,** დამდგმელ რეჟისორს, **ᲒᲘᲣᲠᲔᲚᲘᲐᲜ ᲨᲐᲚᲐᲕᲐ ᲕᲔᲚᲐᲫᲔᲛᲘᲠᲗᲘ ᲫᲔ,** მხატვარს; **ᲛᲘᲮᲔᲘᲚᲘᲫᲔᲡ ᲝᲗᲐᲠᲘᲡ ᲠᲝᲛᲐᲜᲝᲜᲗᲘᲡ ᲫᲔ,** სულ-ᲗᲐᲜᲨᲔᲜᲘᲚᲘ ᲗᲔᲜᲒᲘᲖᲘᲡ ᲓᲐᲕᲘᲗᲘᲡ ᲫᲔ, ᲙᲘᲜᲝᲡᲢᲠᲣᲥᲢᲝᲠᲘᲡ — ᲥᲐᲚᲐᲥᲘ ᲥᲝᲠᲬᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲣᲪᲮᲝᲗᲘᲡ ᲢᲣᲠᲘᲖᲛᲘᲡ ᲡᲐᲮᲚᲛᲬᲘᲤᲝ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲗᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲨᲔ ᲙᲘᲜᲝᲡᲢᲣᲓᲘᲝᲡ ᲓᲐᲠᲒᲘᲡ ᲛᲘᲜᲘᲭᲔᲑᲘᲗ ᲒᲐᲛᲝᲪᲔᲚᲘᲡ ᲛᲘᲡᲐᲦᲔᲑᲘ ᲛᲘᲡᲐᲦᲔᲑᲘ ᲓᲐᲛᲬᲘᲠᲔᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ.**

ᲐᲠᲥᲘᲢᲔᲥᲢᲣᲠᲘᲡ ᲓᲐᲠᲒᲨᲘ

ᲑᲐᲒᲠᲐᲢᲘᲝᲜᲘ ᲝᲗᲐᲠ ᲕᲚᲐᲓᲘᲛᲔᲠᲘᲡ ᲫᲔ, ᲩᲣᲠᲯᲘᲐᲜᲘᲡ ᲐᲚᲔᲥᲡᲐᲜᲓᲠᲘ ᲖᲐᲥᲐᲠᲘᲐᲡ ᲫᲔ, ᲔᲓᲒᲐᲠᲘᲫᲔᲡ ᲛᲘᲓᲒᲐ ᲓᲝᲛᲘᲜᲘᲙᲝᲡ ᲨᲕᲚᲘᲡ, ᲛᲔᲠᲘᲜᲓᲐᲡ ᲠᲐᲛᲐᲖᲐᲜᲘᲡ ᲫᲔ, ᲡᲣᲚᲗᲐᲜᲘᲡ ᲐᲚᲘᲔᲕᲘᲡ ᲫᲔ, ᲙᲘᲜᲝᲡᲢᲠᲣᲥᲢᲝᲠᲘᲡ — ᲥᲐᲚᲐᲥᲘ ᲥᲝᲠᲬᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲣᲪᲮᲝᲗᲘᲡ ᲢᲣᲠᲘᲖᲛᲘᲡ ᲡᲐᲮᲚᲛᲬᲘᲤᲝ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲗᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲨᲔ ᲙᲘᲜᲝᲡᲢᲣᲓᲘᲝᲡ ᲓᲐᲠᲒᲘᲡ ᲛᲘᲜᲘᲭᲔᲑᲘᲗ ᲒᲐᲛᲝᲪᲔᲚᲘᲡ ᲛᲘᲡᲐᲦᲔᲑᲘ ᲛᲘᲡᲐᲦᲔᲑᲘ ᲓᲐᲛᲬᲘᲠᲔᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ.

ᲙᲐᲨᲚᲘᲡᲬᲘᲜᲐᲡᲬᲐᲠᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲣᲪᲮᲝᲗᲘᲡ ᲢᲣᲠᲘᲖᲛᲘᲡ ᲡᲐᲮᲚᲛᲬᲘᲤᲝ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲗᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲨᲔ

ᲐᲑᲔᲠᲜᲘᲚᲘ ᲐᲚᲔᲥᲡᲐᲜᲓᲠᲘ ᲒᲘᲠᲩᲘᲐᲜᲘᲡ ᲫᲔ, მხატვარ-პუბლიცისტური წიგნისათვის „მოვდივარ ფაზისიდან!...“.

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲙᲝᲛᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲗᲘᲡ ᲛᲓᲒᲘᲜᲐᲠᲔ
Ჯ. ᲞᲐᲢᲘᲐᲨᲕᲘᲚᲘ

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲗᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ ᲗᲐᲗᲑᲭᲔᲠᲓᲛᲐᲠᲗᲐ
Დ. ᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲘᲨᲕᲘᲚᲘ

ᲡᲙᲙ XXVII ᲧᲠᲘᲚᲝᲒᲘᲡᲬᲘᲜᲐ ᲓᲝᲙᲣᲛᲔᲜᲢᲔᲑᲘ

ᲡᲙᲙ ᲞᲠᲝᲒᲠᲐᲛᲘᲡ ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲠᲔᲓᲐᲥᲪᲘᲝᲜ ᲞᲠᲝᲒᲠᲐᲛᲘᲗ ᲐᲦᲜᲘᲨᲜᲣᲚᲘᲐ, ᲠᲝᲛ ᲡᲝᲪᲘᲐᲚᲣᲠᲘ ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲘᲡ ᲫᲘᲠᲘᲗᲐᲓᲘ ᲛᲘᲖᲜᲘᲗ ᲐᲛᲝᲪᲐᲜᲔᲑᲘ ᲓᲐᲛᲧᲐᲠᲔᲑᲘᲗ ᲡᲐᲛᲝᲥᲐᲚᲐᲥᲝ ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲘᲡ ᲡᲐᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲝ ᲞᲠᲘᲝᲠᲘᲢᲔᲢᲘ ᲓᲐ ᲛᲘᲡᲘ ᲒᲐᲜᲮᲝᲠᲪᲘᲔᲚᲔᲑᲐ ᲡᲐᲠᲬᲛᲣᲜᲔᲑᲘᲗ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲘᲡ ᲞᲠᲘᲜᲪᲘᲞᲘᲗ

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲙᲝᲛᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲗᲘᲡ ᲛᲓᲒᲘᲜᲐᲠᲔ
Ჯ. ᲞᲐᲢᲘᲐᲨᲕᲘᲚᲘ

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲗᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ ᲗᲐᲗᲑᲭᲔᲠᲓᲛᲐᲠᲗᲐ
Დ. ᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲘᲨᲕᲘᲚᲘ

ᲒᲐᲜᲕᲘᲮᲘᲚᲐᲕᲗ ᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲧᲠᲘᲚᲝᲒᲘᲡᲬᲘᲜᲐ ᲓᲝᲙᲣᲛᲔᲜᲢᲔᲑᲡ

ᲞᲠᲘᲜᲪᲘᲞᲘ ᲧᲕᲔᲚᲐᲗᲘᲡ ᲔᲠᲗᲘᲐ

ᲛᲣᲨᲘᲡ ᲐᲖᲠᲘ

ᲡᲙᲙ ᲞᲠᲝᲒᲠᲐᲛᲘᲡ ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲠᲔᲓᲐᲥᲪᲘᲘᲡ ᲞᲠᲝᲒᲠᲐᲛᲐᲨᲘ ᲐᲦᲜᲘᲨᲜᲣᲚᲘᲐ, ᲠᲝᲛ ᲞᲐᲠᲢᲘᲘᲡ ᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲗᲘᲡ ᲓᲐ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲗᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ ᲗᲐᲗᲑᲭᲔᲠᲓᲛᲐᲠᲗᲐ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲘᲡ ᲞᲠᲘᲜᲪᲘᲞᲘᲗ „ᲮᲣᲗᲬᲚᲘᲡᲬᲘᲜᲐᲡᲬᲐᲠᲘᲡᲗᲕᲘᲡ“ ᲛᲘᲜᲘᲭᲝᲗ: ᲚᲘᲢᲔᲠᲐᲢᲣᲠᲘᲡ ᲓᲐᲠᲒᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲚᲛᲬᲘᲤᲝ ᲞᲠᲔᲛᲘᲘᲡ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲢᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲓᲐᲓᲔᲑᲐ, ᲠᲝᲛ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲡᲠ ᲛᲘᲜᲘᲡᲢᲠᲗᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲡ 1985 ᲬᲚᲘᲡ ᲞᲠᲔᲛᲘᲐ „ᲮᲣᲗᲬᲚᲘᲡᲬᲘᲜᲐᲡᲬᲐᲠᲘᲡᲗᲕᲘᲡ“ ᲛᲘᲜᲘᲭᲝᲗ:

ᲚᲘᲢᲔᲠᲐᲢᲣᲠᲘᲡ ᲓᲐᲠᲒᲨᲘ

ᲡᲐᲛᲝᲜᲘᲐᲜᲘ ᲐᲚᲔᲥᲡᲐᲜᲓᲠᲘ ᲓᲐᲕᲘᲗᲘᲡ ᲫᲔ, მწერალს — მოთხრობებისათვის, რომლებიც შევიდა წიგნებში: „წვიმაში დაწერილი მოთხრობები“, „შალვა ჩიმი სიხარულო“, „ფეიზერთი თავით უნდა ითამაშო“.

ᲛᲣᲡᲘᲙᲘᲡ ᲓᲐᲠᲒᲨᲘ

ᲛᲔᲚᲝᲠᲐᲕᲐᲜᲘ ᲨᲝᲗᲐ ᲘᲠᲛᲐᲚᲘᲡ ᲫᲔ, კომპოზიტორს — 1983-1985 წლებში შექმნილი სიმღერებისათვის: „მათი სადიდებელი!“, „ომის ვეტერანთა სიმღერა“, „საზეიმო“, „ძეგლად ქეცეულ მარშალს“, „მელოდიე“, „უამირელთა ახალგაზრდულ“, „აყვავდი, ტურფა მხარეო“ და სხვა.

ᲗᲔᲐᲢᲠᲐᲚᲣᲠᲘ ᲮᲔᲚᲝᲕᲜᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲠᲒᲨᲘ

ᲒᲘᲣᲠᲔᲚᲘᲐᲜ ᲨᲐᲚᲐᲕᲐ ᲕᲔᲚᲐᲫᲔᲛᲘᲠᲗᲘ ᲫᲔ, დამდგმელ რეჟისორს, **ᲨᲐᲠᲚᲘᲐᲜᲘᲡ ᲝᲚᲘᲐ ᲝᲠᲛᲐᲚᲘᲡ ᲫᲔ,** დამდგმელ რეჟისორს, **ᲒᲘᲣᲠᲔᲚᲘᲐᲜ ᲨᲐᲚᲐᲕᲐ ᲕᲔᲚᲐᲫᲔᲛᲘᲠᲗᲘ ᲫᲔ,** დამდგმელ რეჟისორს, **ᲒᲘᲣᲠᲔᲚᲘᲐᲜ ᲨᲐᲚᲐᲕᲐ ᲕᲔᲚᲐᲫᲔᲛᲘᲠᲗᲘ ᲫᲔ,** მხატვარს; **ᲛᲘᲮᲔᲘᲚᲘᲫᲔᲡ ᲝᲗᲐᲠᲘᲡ ᲠᲝᲛᲐᲜᲝᲜᲗᲘᲡ ᲫᲔ,** სულ-ᲗᲐᲜᲨᲔᲜᲘᲚᲘ ᲗᲔᲜᲒᲘᲖᲘᲡ ᲓᲐᲕᲘᲗᲘᲡ ᲫᲔ, ᲙᲘᲜᲝᲡᲢᲠᲣᲥᲢᲝᲠᲘᲡ — ᲥᲐᲚᲐᲥᲘ ᲥᲝᲠᲬᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲣᲪᲮᲝᲗᲘᲡ ᲢᲣᲠᲘᲖᲛᲘᲡ ᲡᲐᲮᲚᲛᲬᲘᲤᲝ ᲙᲝᲛᲘᲢᲔᲗᲘᲡ ᲬᲘᲜᲐᲨᲔ ᲙᲘᲜᲝᲡᲢᲣᲓᲘᲝᲡ ᲓᲐᲠᲒᲘᲡ ᲛᲘᲜᲘᲭᲔᲑᲘᲗ ᲒᲐᲛᲝᲪᲔᲚᲘᲡ ᲛᲘᲡᲐᲦᲔᲑᲘ ᲛᲘᲡᲐᲦᲔᲑᲘ ᲓᲐᲛᲬᲘᲠᲔᲑᲘᲡᲗᲕᲘᲡ.**

ᲐᲠᲥᲘᲢᲔᲥᲢᲣᲠᲘᲡ ᲓᲐᲠᲒᲨᲘ

**ᲑᲐᲒᲠᲐᲢᲘᲝᲜᲘ ᲝᲗᲐᲠ ᲕᲚᲐᲓᲘᲛᲔᲠᲘᲡ ᲫᲔ, ᲩᲣᲠᲯᲘᲐᲜᲘᲡ ᲐᲚᲔᲥᲡᲐᲜᲓᲠᲘ ᲖᲐᲥᲐᲠᲘᲐᲡ ᲫᲔ, ᲔᲓᲒᲐᲠᲘᲫᲔᲡ ᲛᲘᲓᲒᲐ ᲓᲝᲛᲘᲜᲘᲙᲝᲡ ᲨᲕᲚᲘᲡ, ᲛᲔᲠᲘᲜᲓᲐᲡ ᲠᲐᲛᲐᲖᲐᲜᲘᲡ ᲫᲔ, ᲡᲣᲚᲗᲐᲜᲘᲡ ᲐᲚᲘᲔᲕᲘᲡ ᲫᲔ, ᲙᲘᲜᲝᲡᲢᲠᲣᲥᲢᲝᲠᲘᲡ — Ქ

უცხოეთში

ფაქტები მოვლენები

30 დეკემბერი ● საკდესი იუწყება

◆ რუმინეთი

ხალხი ზეიმობს რესპუბლიკის 38 წლისთავს

ბუქარესტი. რუმინელი მშრომელები აღნიშნავენ რესპუბლიკად რუმინეთის გამოცხადების 38 წლისთავს.

1947 წლის 30 დეკემბერს ქვეყანაში დაამხეს მონარქია და მთელი ძალაუფლება მშრომელი ხალხის ხელში გადავიდა. რუმინეთი დაადგა სოციალისტური შენებლობის გზას. სბჭოთა კავშირთან და სოციალისტური თანამეგობრობის სხვა ქვეყნებთან პოლიტიკურ და ეკონომიკურ თანამშრომლობაზე დაყრდნობით იგი სახალხო ნელისუფლების წლების მანძილზე ჩამორჩენილი აგრარული ქვეყნიდან მრავალდარგოვანი ინდუსტრიის, კოოპერირებული სოფლის მეურნეობის, მოწინავე მეცნიერებისა და კულტურის სოციალისტურ სახელმწიფოდ იქცა.

ამ დღეებში დედაქალაქში მოდის პატაკები ხუთწლედის ამოცანათა წარმატებული შესრულებისათვის სადღესასწაულო სოციალისტურ შეჯიბრებაში შრომითი კოლექტივების მიღწევების შესახებ. 1981-1985 წლებში რესპუბლიკაში ძირითადი ფონდების ღირებულება 1980 წლის 1950 მილიარდი ლეიდან წელს 2860 მილიარდ ლეიმდე გაიზარდა, ეროვნული შემოსავალი გადიდდა 32 პროცენტითა და მეტად, აშენდა 750 ათასი ახალი ბინა, კიდევ უფრო განვითარდა ჯანმრთელობის დაცვა, სახალხო განათლება, მეცნიერება და კულტურა, ამაღლდა მშრომელთა ცხოვრების მატერიალური დონე.

რესპუბლიკის დღის აღსანიშნავად მთელ ქვეყანაში იმართება სახეიმო კრებები, სხვადასხვა კულტურულ-მასობრივი ღონისძიება, სპორტული ასპარეზობანი.

ბულგარეთი

„თავისუფალი ამერიკის“ სწრაფვები

კინოკომპანიები ბრალს სდებენ

რისთვის შეაქვთ „შავ სიაში“ დოკუმენტური ფილმები

ვაშინგტონი. ამერიკის შეერთებული შტატების საინფორმაციო სააგენტოს საქმიანობის გამო მორიგი სკandალი ატყდა. მის წინააღმდეგ სარჩელი აღძრა თხუთმეტმა კინოკომპანიამ, რომელიც ფსიქოლოგიური ომის ამ ორგანოს ბრალად სდებენ ამერიკელი დოკუმენტური ფილმების „შავ სიების“ შედგენას, რომლებიც „არ უნდა არევნონ საზღვარგარეთ“. როგორც სარჩელშია ნათქვამი, საინფორმაციო სააგენტოს მოქმედება ფაქტობრივად ნიშნავს ცენზურის შემოღებას საზღვარგარეთის საზოგადოებრიობის დეზინფორმაციის მიზნით.

საინფორმაციო სააგენტოს ცენზორებმა, მიერ აკრძალულ ფილმებს შორის არის ცნობილი კინოსურათები, რომლებმაც უამრავი პრიზი მოიპოვეს სხვადასხვა კინოფესტივალზე და რომლებიც მართლად ასახავენ ამერიკულ სინამდვილეს და შეერთებული შტატების საგარეო პოლიტიკას, სააგენტოს აზრით, სწორედ ამის გამო ისინი „სიაში“ მოხვდნენ. „საიდუმლო აგენტი“ და „ომის სტრატეგიები“, მაგალითად „შავ სიაში“ მოხვდა იმის გამო, რომ ისინი ასახავენ ვიეტნამში ომის დროს ამერიკის მხედრიონის მიერ მომზამზადებული ნივთიერებების გამოყენებას. კინოსურათი „ფერფლიდან...“, ნიკარაგუა დღეს“ მიეკუთვნა „სიაში“ ფილმთა კატეგორიას, რადგან, ამერიკის შეერთებულ შტატებს ბრალად სდებდა აგრესიულ ზრახვებს მანაგუის მიმართ. ფილმი „ვიხსნათ ჩვენი პლანეტა“, რომელიც მაყურებელს უამბობს ამერიკის შეერთებულ შტატებში ბირთვული იარაღის შემუშავების შესახებ, აიკრძალა იმის გამო, რომ მასში ხახსენებია ჰიროსიმის ბირთვული ეთის დაბომბვა. ანტიბირთვული მიმართულებისათვის შეიტანეს „შავ სიაში“ კინოფილმი „ჩვენს საკუთარ ეზოში“.

საინფორმაციო სააგენტოს თვითონებმა მოწმობს, რომ ამერიკელი ფსიქოლოგიური ომის ოსტატები ცდილობენ საზღვარგარეთის საზოგადოებრიობის დაუმალონ სიმართლე ამერიკის შეერთებული შტატების შესახებ.

ბულგარეთი

ხალხი ზეიმობს რესპუბლიკის 38 წლისთავს

ბულგარეთი შესახებ, გამოიცადა უოგადუგუს რადიომ. როგორც რადიოთი გადმოცემულ ოფიციალურ კომენტაკეშია ნათქვამი, შეთანხმება მიღწეულია „ლიბიის, ნიგერიის, აგრეთვე ზოგიერთი სხვა მეგობარი სახელმწიფოს შუამდგომლობით.

ბამაკო. ბამაკოს რადიომ გადმოსცა ოფიციალური ცნობა მალისა და ბურკინა ფასოს შორის ცეცხლის შეწყვეტის შესახებ. შეთანხმება, აღნიშნავს რადიო, ითვალისწინებს საბრძოლო მოქმედების დაუყოვნებლივ შეწყვეტას, ბურკინასა და მალის ჯარების იმ პოზიციებზე დაბრუნებას, რომლებიც მთ კონფლიქტის დაწყებამდე ეკავათ, იმ მოქმედების დაუშვებლობას, რომლებმაც შეიძლება ბრალეულობა ეკადონ, ომის მოქმედების დაუშვებლობას, რომლებმაც შეიძლება გაუარესოს ორი ქვეყნის ურთიერთობა. მიეტყობა ბოლო წყვეტილება შექმნან შეთანხმების პირობების „შესრულებისადმი შეთვალყურეობის კომისია ორივე ქვეყნების ერთობის ორგანიზაცია ბურკინა ფასოს, მალის, ლიბიისა და ნიგერიის წარმომადგენლთა შემადგენლობით.

ბურკინა ფასო-მალი

დადეს შეთანხმება

უაგადუგუ. ბურკინა ფასომ და მალიმ დადეს შეთანხმება ცეცხლის დაუყოვნებლივი და მთლიანი შეწყვეტის შესახებ, გამოიცადა უოგადუგუს რადიომ. როგორც

ამ დღეებში საფრანგეთის გაზეთების ფურცლებზე საშინაო თემებისადმი მიძღვნილი რუბრიკებით იბეჭდება მასალები, რომლებიც ძალზე წაგავს ცნობებს სპრძოლო მოქმედების შესახებ. მსგავი შრიფტით აწყობილი სათაურები აჭრელებულია ისეთი ტერმინებით, როგორიც არის „შეტევა“, „კონტრშეტევა“, „ბრძოლა“, „შეტაკება“. პარიზის სანაპიროზე, „შუა პარიზში მდებარე ბურბონთა სასახლეც, სადაც სხდომებს მართავს ეროვნული კრება (საფრანგეთის პარლამენტის ქვედა პალატა), სახმდერო ბანაკს ჩამოგავდა. შენობას, რომელსაც ლითონის ბარიერი ჭერნდა შემორტყმული, დღედაღამ პატრულობდნენ პოლიციელები, შორიახლოს, სანაპიროს გაყოლებით, იდგა ავტობუსები. რომლებშიც პოლიციის ქვეგანყოფები მორგებულნენ.

საფრანგეთის ეროვნულ კრებაში ეგრეთ წოდებული „სამშაო დროის რეგულირების“ მთავრობისეული კანონპროექტის გამო მიმდინარე ამბის ბრძოლის ხასიათი მიეცა. ეს კამათი ალბათ შეავ კიდევ ქვეყნის ისტორიაში, როგორც ბრძოლა მშრომელთა უფლებებზე მეწარმეებისა და მთავრობის მიერ განხორციელებული წინააღმდეგ. კანონქმედების მიერ შემუშავებული ეს კანონპროექტი გულისხმობს გადაისინჯოს ამჟამად მოქმედი კანონმდებლობის ყველა ძირითადი დებულება, რომლებიც განსაზღვრავენ სამუშაო კვირის ხანგრძლივობას, შრომის ანაზღაურების ნორმებს. კანონპროექტში გაფანტულნენებულია ის მოთხოვნები უმრავლესობა, რომლებსაც უკანასკნელ ხანს აქტიურად აყენებს ფრანგ მეწარმეთა ეროვნული საბჭო.

კანონპროექტის წინააღმდეგ, რომელიც მეწარმეებს ანიჭებს უფლებას, თავიანთი შეხედულებისამებრ განსაზღვრონ სამუშაო კვირის ხანგრძლივობა და ხელფასის ოდენობა, გამოვიდა ქვეყნის პრაქტიკულად ყველა უდიდესი პროფკავშირული გაერთიანება. მაგრამ მშრომელთა გამოსვლებისა და კომუნისტი დეპუტატების წინააღმდეგობის მიუხედავად, მთავრობამ მაინც მიიღებინა იგი ქვედა პალატას, სადაც მმართველ სოციალისტურ პარტიას უმრავლესობა აქვს მოპოვებული. ახლა კანონპროექტი განსახილველად გადაეცა პარლამენტის ზედა პალატას — სენატს.

შრომის საყოველთაო კონფედერაციის აზრით, ახალ კანონს არაფე შეეგვიდ მოაყვება მშრომელთა უმნიშვნელოვანეს სოციალურ მონაპოვართა ლიკვიდაცია, რომელებსაც მრავალი წლის შუბოვარი ბრძოლით მიიღწევს, არამედ აგრეთვე დასაქმების პრობლემის შემდგომი გამწვავებაც. ფაქტობრივად, ეს დოკუმენტი ნიშნავს, რომ მეწარმეი ახლი სამუშაო ადგილების შექმნის ნაცვლად შეძლებენ უბრალოდ გაზარდონ სამუშაო კვირის ხანგრძლივობა ხელფასის გაუფდეგლად. ბუნებრივია, რომ ასეთ პირობებში უმუშევრობის პრობლემას, რომლის გამოც ამჟამად, შრომის საყოველთაო კონფედერაციის მონაცემებით, დაახლოებით 3 მილიონი კაცი უსაქმოდ არის, კიდევ უფრო სერიოზული ხასიათი მიეცემება.

მეწარმეთა „ხელისუფლებთა ახლანდელი კურსი, რომლის მიზანია გადაისინჯოს შრომის კანონმდებლობა, წარმოადგენს საფრანგეთის ეკონომიკის ეგრეთ წოდებული „მოდერნიზაციის“ ფართო პროგრამის ნაწილს. ასეთი „მოდერნიზაციის“ საბაბით უკანასკნელ ხანს მრეწველობის წამყვან დარგებში უკვე გაუქმდა ასაკთასობით სამუშაო ადგილი. მაგალითად, სამი წლის მანძილზე მთელი რიგები სამეწველო მრეწველობაში 250 ათასით შემცირდა. ფაბრიკ ხორციელდება მეტალურგიული მრეწველობის სიმძლავრეთა შეკვეცის გეგმები, რომლის საწარმოებიდანაც დაითხოვეს დაახლოებით 30 ათას კაცს. დასაქმებულთა რიცხვის შესამცირებლად ასეთივე პროექტები შეიმუშავეს ბენზოსაშენებელი, ქიმიური, ქიმიური მრეწველობის საწარმოთა მეპატრონეებმა.

წარმოების შეკვეცის გეგმები გამოაცხადეს ავტომობილშენებელმა კომპანიებმა. „პეჟოს“ კონცერნის ადმინისტრაციას განზრახული აქვს დახუროს ორი ქარხანა და დაითხოვოს დაახლოებით 3 ათასი კაცი, თუმცა 1978 წლიდან ამ კონცერნის საწარმოებში სამუშაო ადგილების რიცხვი უკვე 87 ათასით შემცირეს. ასევთვე გეგმები მიიღეს „სატრიენი“ და „რენოს“ კომპანიებმა.

მეწარმეებისა და მათი მხარდამჭერი მთავრობის გეგმებისადმი თავიანთი დამოკიდებულება გამოხატეს საფრანგეთის მშრომელებმა 19 დეკემბერს. შრომის საყოველთაო კონფედერაციის მოწოდებით მოეწყო „სამუშაო დროის რეგულირების“ მთავრობისეული კანონპროექტის წინააღმდეგ მოქმედების საერთაეროფლეი დღე. გაიმართა ხანმოკლე გაფიცვები, საპროტესტო მანიფესტაციები და მიტინგები. პარიზში მოეწყო მასობრივი დემონსტრაცია. მუშებმა მარშით ჩაიარეს მერიის შენობიდან თანხმობის მოეფნამდე, სადაც შეკრებილთა წინაშე მიტინგზე გამოვიდა შრომის საყოველთაო კონფედერაციის გენერალური მდივანი ა. კრაზიეკი, მან საერანგეთის მუშათა კლასს მოუწოდა დარაზმოს ძალები ბის უფლებათა და პროფკავშირულ თავისუფლებათა ხელყოფასთან საბრძოლველად.

დემოგრაფია

ამერიკის მოსახლეობა

ნიუ-იორკი. ახლა შეერთებული შტატების მოსახლეობის საერთო რიცხვი 238,7 მილიონ კაცს შეადგენს. ეს ნათქვამია ამერიკის შეერთებული შტატების მოსახლეობის აღწერის ბიუროს აქ გამოქვეყნებულ მოხსენებაში.

დოკუმენტში აღნიშნულია, რომ ბოლო ხუთ წელიწადში ამერიკის შეერთებული შტატების მოქალაქეთა რიცხვი 12,2 მილიონით ანუ 5,4 პროცენტით გაიზარდა. მოსახლეობის მატების 90 პროცენტი მოიოს დასავლეთისა და სამხრეთის შტატებზე, ყველაზე მჭიდროდ დასახლებული შტატია კალიფორნია, ყველაზე ნაკლებად დასახლებული — ალასკა.

დ. ვ. ლომაძე

88 წლისა გარდაიცვალა პარტიის ვეტერანი, სკკპ წევრი 1917 წლიდან, საკავშირო მნიშვნელობის პერსონალური პენსიონერი დავთი ვლადიმერის ძე ლომაძე.

დ. ვ. ლომაძე დაიბადა 1887 წელს ქუთაისის გუბერნიის ოზურგეთის მაზრის სოფელ მამათში, ინგირის ოკახში.

ბოლშევიკის ვაჟი დავთი ლომაძე უკვე 16 წლისა ეზიარა რევოლუციურ მოღვაწეობას. იგი მუშაობდა არალეგალურ სტამბის ასოთამწყობად ბიათურის მაღაროებში, აქტიურად მონაწილეობდა გაფიცვაში, რომლის შედეგად მაღაროს მფლობელნი იძულებულნი გახდნენ დაეკმაყოფილებინათ მუშათა მოთხოვნები. დიდ რისკთან და საშიშროებასთან დაკავშირებულ პასუხსაგებ ადგილებს რომ სრულებდა დ. ვ. ლომაძე არაერთგზის ყოფილა ქუთაისში, თბილისსა და ბაკოში.

1917 წელს დ. ვ. ლომაძე შეადგინა ახალგაზრდა სოციალისტ-ინტერნაციონალისტთა ორგანიზაციის „სპარტაკის“ რიგებში, ხოლო იმავე წლის ივნისიდან გახდა რსდმპ(ბ) წევრი. 1918 წლის ივნვარში იგი აირჩიეს „სპარტაკის“ ქუთაისის ორგანიზაციის თავმჯდომარედ, საჩხერის ოკაზეულების ორგანიზაციის კომიტეტის წევრად.

1921 წლის მაისიდან 1922 წლის მარტის ჩათვლით იგი იყო პარტიის ბიათურის რაიკომის პასუხისმგებელი მდივანი.

1922 წელს ახალგაზრდა საბჭოთა სახელმწიფომ დ. ვ. ლომაძე ხასწავლებლად საზღვარგარეთ გაგზავნა. იყო რა ვენის სახელმწიფოო უნივერსიტეტის სტუდენტი, იგი გახდა ავსტრიის კომუნისტური პარტიის წევრი. ერთი წლის შემდეგ კი, როცა შეიტყო, რომ გერმანიაში აკაზეულა მზადდებოდა, გაემგზავრა ბერლინს, სადაც გაიცნო ერნსტ ტელმანი და ვილჰელმ პიკი, აქტიურად მონაწილეობდა ჰამბურგის ბარიკადის ბრძოლებში.

1925-1926 წლებში დ. ვ. ლომაძე მუშაობდა სსრ კავშირის პარიზის სრულუფლებიანი წარმომადგენლობის თანამშრომლად. 1926 წლის სექტემბრიდან იგი ამიერკავკასიის სახვაჭრობის ბერლინის წარმომადგენლობის მდივანია, შემდეგი წლის ივნვრიდან კი სსრ კავშირის კენიგსბერგის საკონსულო წარმომადგენლობის მდივანი. 1928 წელს მან აქ დაამთავრა უნივერსიტეტი და სამშობლოში დაბრუნდა. განაგრძობდა მუშაობას სხვადასხვა პასუხსაგებ თანამდებობაზე. იყო ამიერკავკასიის სოციალისტური ფედერაციული საბჭოთა რესპუბლიკის საშინაო ვაჭრობის სახალხო კომისარიატის, საბჭოთა ვაჭრობის ბირთვული ორგანოების, ბირთვული ვაჭრობის ბერლინ-ბალტიკური რაიონის, ბალტიკურ-ბერლინ-ბალტიკური ბალსაბჭოს, ბალტიკურ-ბერლინ-ბალტიკური ბალსაბჭოს ბირთვული ვაჭრობის

თანამედროვე მწერლის მოვალეობა

„ლიტერატურა და ხელოვნების განვითარების მთავარი გეზია ხალხის ცხოვრებასთან კავშირის განმტკიცება, სოციალისტური სინამდვილის მართალი და მაღალმხატვრული ასახვა, ახლის, მოწინავის შთაგონებელი და პოეტი ბახსნა და ყოველივე იმის მეზნებარი მხლება, რაც ხელს უშლის საზოგადოების წინსვლას“, — ნათქვამია ჩვენი პარტიის პროგრამის ახალი რედაქციის პროექტში.

თუ თვალს გადავავლებთ საბჭოთა ლიტერატურის განვითარების გზას, ადვილად ვირწმუნებთ ერთ მარტივ ჭეშმარიტებას: მხოლოდ მაღალმხატვრული ნაწარმოებები შემორჩნენ ჩვენს ცხოვრებას, მხოლოდ მათ გაუძლეს დროის ულმობელ გამოცდას, ისინი გამოგვადგანენ სულიერ საჭალად. ასეთებია, მაგალითად, „თეკარის მოტაცება“, „გვადი ბიგვა“, „კოლეფთის ციხური“... იდეურად გამართული, სოციალისტური რეალიზმის კანონებით აღქმული უამრავი ნაწარმოები დაწერილა, მაგრამ აკლდა მათ მაღალმხატვრულობა და სამოლოდ სქემატურობის, ბლაკატურობის, შიშველი აგიტაციის ნიშვიშებად მოგვეკლინნენ. ცხადია, თან ვერ მოახდენეს სასიკეთო გავლენა საბჭოთა ადამიანის სულიერ სამყაროზე. ვერც მოახდენდნენ! ადამიანის თანდაყოლილი თვისებაა დაუოკებელი სწრაფვა ბუნებრიობისადმი. მას სწყურია სიმართლე! გამოგონილი ბეღნიერება, სიხარული და ოპტიმიზმი არ ეკარება მის სულსა და გულს.

არასწორად ესმოდა რა მაღალიდეურობის ცნება, არაერთმა მწერალმა აიღო კურსი მხოლოდ შიშველ აგიტაციაზე და ცალმხრივად შეასრულა თავისი საპატიო როლი. სწორხაზობრიობის ერთგულნი სქემატრზმის ტყვეობაში აღმოჩნდნენ, მიტანსმეტად გაამარტივეს და გააპრიმიტიულეს ლიტერატურის დანიშნულება. ნამდვილი ენებათა ღელვა, ნამდვილი სულიერი მისწრაფებანი მეოცე საუკუნის ადამიანისა, ადამიანისა, რომელიც „ურთულეს გარდატეხათა“ ეპიცენტრში მოხვდა, მათ არ დაუხატავთ.

მაგრამ, საბედნიეროდ, უნიჭიერესმა მწერლებმა შეძლეს მაღალმხატვრული ნაწარმოებები და იმ ნაწარმოებებში ასახულია სწორად მეოცე საუკუნის ადამიანის სულიერი სამყაროს მეტამორფოზა, ის უმწყვეტესი ბედილი ენებების, ფიქრების და მისწრაფებებისა, ურომლისოდაც ვერ წარმოდგებენ საბჭოთა ეპოქა, ვერ წარმოიდგენება საბჭოთა ადამიანი. „სინამდვილის მართალსა და მაღალმხატვრულ ასახვაში“ მხოლოდ ასეთი ნაწარმოებები თუ იგულისხმება.

საბჭოთა ლიტერატურამ არაერთგზის შეაჯამა თავისი ნაღვაწი, გამოარჩია უკეთესნი და ფიარზე ზზიდა. იმ ნაღვაწით ჩვენ სამართლიანად ვამაყობთ, მაგრამ დიდი ლიტერატურული გამოცდილება გვეკარნახებს გარდაფიქრებულ სიმრძნეს: მხოლოდ გასაკეთრებული სიმართლის გრძნობითა, შრომალმხრივი ხედვით შეიძლება ჩავწვდეთ ადამიანის სულს და ვაქციოთ იგი ჩვენი ყოფის მხატვრულ ხატად.

დღეს კიდევ უფრო მძლავრობს სურვილი სინამდვილის მართალი და მაღალმხატვრული ასახვისა.

იძლევა თუ არა ოთხმოცდანი წლების სინამდვილე საკმარო მასალას მაღალი რანგის ლიტერატურის შესაქმნელად?

ვფიქრობ, არ შეეცდნი, თუ ვიტყვი, რომ დღეკანდელი მწერლობის წინაშე გადაშლილია უსაზღვრო ასპარეზი, მის ნიჭსა და ბობდრმებას ელოდება დიდი სირთულით აღბეჭდილი ადამიანური ენებები, საკაკობრიო მოვლენები და გადასაწყვეტი პრობლემები. თანამედროვეა ადამიანის სულიერი სამყარო არ არის გაუტეხავი ყამირი, იგი ამოზრდილია ნეხაპრთა მისწრაფების წყიალიდან, მაგრამ თვით თანამედროვეა ადამიანის მიერ გადაფასებულ ადგილობრივი მნიშვნელობისა და მსოფლიო მასშტაბის პრობლემები მართლაც ჭაგის გაუტეხავ ყამირს. და იმ ყამირის გატეხაში დიდი როლი ეკისრება მწერლობას! სიძნელეები თვით ცხოვრების ლოგიკამ აღმართა ადამიანის წინაშე და ამ სიძნელეებს გადალახვისას ერთიანდება ყოველი კონტინენტის ბეჭვერები. სხვადასხვა იდეოლოგიურ პოზიციაზე მდგარი ადამიანების გაერთიანებაა გლობალური საკითხების გადასაწყვეტად და ამავე დროს განუხრელი ერთგულება საკუთარი საზოგადოებრივი წყობილების ა დ ი ქმნის თვისებრივად ახალ სულიერ სამყაროებს, რომელიც ელოდება ლიტერატურასა და ხელოვნების ენაზე ამეტყველებას. ეს პროცესი, დიახაც, იმსახურებს „წყნარ დონის“ ბადალ ტილოებს. სირთულე? სირთულე იმოდენაა, რომ ლაპარაკიც არ შეიძლება ადამიანის ბუნების ამოწურვაზე.

ყველა მწერალმა მხოლოდ საკუთარი დროის შესატყვისი ადამიანი დაგვანახვა. საკმარისია, ჩვენი დროის „მართალი და მაღალმხატვრული“ ასახვა (შეეძლოთ და ჩვენ უმალ შეეკენძნით ახალი სიმაღლეების მფლობელნი. მხოლოდ მაშინ ვირწმუნებთ, რომ ტრადიციას ღირსეული მემკვიდრეები გამოუჩენიხენ.

ქართულ მწერლობას შესწევს საამისო ღონე. მან არაერთგზის დაამტკიცა თავისი შესაძლებლობა. ახლა მთავარია, ღირსად გავიაზროთ ჩვენი პარტიის პროგრამის ყოველი დებულება, რაც კი მწერლობის, ხელოვნების საბჭალიო ბჭის განსაზღვრავს და არ დაუშვათ ამ დებულებების გაყალბება. თამამად უნდა ვეძიებდეთ ახალსა და მოწინავე ფორმებს, სწორად გაეკრკეთ „მსოფლიო კულტურის პროგრესულ ტრადიციებში“ და შესაფერისი სიღრმით წარმოვაჩინოთ ჩვენი დრო.

ჯანსუღ ღვინჯილია.

**მართლაცდა, კაცმა რომ თქვას, რაში არგია ადამიანს მთა? ეს კითხვა, რომელიც უფრო რიტორიკულია, ვიდრე არსებითი, მინდოდა მომეცა პარტიის ყაზბეგის რაიკომის პირველი მდივნისთვის, აქაური მკვიდრის ჯუმბერ გომიაშვილისათვის. კითხვა დამებადა არა გზაში, როდესაც აქეთ მოვდიოდი, არა მთაში, საიდანაც, პოეტის თქმით, ხედავ „ნაკადების დაბადებას, ზვავების პირველ მოძრაობას და დაქანებას“, სადაც შორდან მოფრენილი მთის არწივი ლივლივებს შენს „სიმაღლეზე ფრთაგაშლილი მაერში ფართოდ“ და არც მაშინ, როდესაც ულელტეხილიდან ჩამოვვავკე მდინარის ხეობაში, სადაც უკვე ყოველი მხრიდან შემოჯარული ცად აწვდილი მთების ძირში ქიაღელავ ფოთოლ ეს პარკტიკულად? ამას ხომ უამრავი ძალ-ღონე, ენერგია, დრო, სათანადო ტექნიკა დასჭირდება...

...ანკი რატომ უნდა ეყაროს უქმად ასეთი სიმდიდრე — ნაირგვარი, სხვადასხვა შეფერილობისა და სისალის ქვები, „ძკვდარ კაპიტალად“ რომ ძევს, ანდა, რამდენია მინერალური წყარობები, როშლესაც ჯერაც ვერ ვიყენებთ?

ბევრი წინადადება დაგვგროვდა, — ამბობს ჯ. გომიაშვილი, მეცნიერებათა კანდიდატი, თადარიგისა და ანგარიშის მოყვარული კაცი, — და ჩვენც ამ წინადადებებით მიემართეთ საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურ კომიტეტს, თუმცა, მართალი გითხრათ, ცოტა არ იყოს, ვგეშინოდა: ვაითუ, ჩვენთრის, ეს რა მოგინდომეებიათ, განა რესპუბლიკაში ყაზბეგის გარდა სხვა რაიონი არ არისო? თურმე ტყუილად ვგეშინოდა. გადგავდა, ძნაში ამოგვიდგნენ, და არა მარტო სიტყვით, არამედ პრაქტიკული საქმეებითაც — გამოგვიყვეს შესაბამისი სახსრები, ტექნიკა, მოგვაშველეს სპეციალისტები. და საქმეც ადგილიდან დაიძრა...

პრობლემები გადაიჭრა, პრობლემები არის...

არა, ნატვრისთვალი აქ არაფერ შეშია. იყო მხოლოდ დიდი სამეშოა: ფიზიკური, ორგანიზატორული, იდეოლოგიური — ხშირად ინერციის ძალის დაძლევაც უხდებოდათ (ზოგს არ ეჯერებოდა, ამ საქმიდან მაინც არაფერი გამოვაო).

...ორი წლის წინათ, გეორგიევსკის ხელშეკრულების 200 წლისთავის დღესასწაულის წინ და იუბილეს დღეებში, საქართველოს სამხედრო გზა შესანიშნავმა ძეგლებმა დაამშვენა. რად ღირს მარტო ზედ ჯვრის ულელტეხილზე ღრუბლების ქვეშ აღმართული დიორამა. გადასახედი მოედნიდან მოჩანს თვალწარმტაცი, განუმეორებელი პანორამა — დათოვლილი, გოროზი მწვერვალები.

...როდესაც რაიონული აქტივის წინაშე დისვა საკითხი ავშენებინათ უმარტივესი ჯგბრიმი, ნაპირგასამაგრებელი ნაგებობანი მდინარეზე, სოფელ სნოს რომ ჩამოუდის, და მთისათვის • წაერთმიათ სათიმ-საძოვარი, რაიონის ხელმძღვანელნა სულ არ მოეოდნა, იმდენ სკეპტიკოსს გადაეწყდა.

— მართალი გითხრათ, — ამბობს სოფელ სნოს უხუცესი მკვიდრი, ოთხმოცი წლის ლადო ხარტიშვილი, — ეს საქმე ფუჭი ახრეზა მეგონა.

ლადო ამ მხარეში დაიბადა, აქ გაიზარდა, დავაქაცდა, ბაბრდა და, ღმერთმა კიდევ ის წელიწადს აცოცხლოს, არ ამრეს აქედან აყრას. ხშირად უნახავს მდინარე სნოს მზაკვრობა და ნიაღვრად მოვარდნა, თავადაც მიუღია მონაწილეობა მისი დამორჩილების ცდაში, მაგრამ საქმე ყოველთვის სნოელთა დამარცხებით თავრდებოდა.

—ალბათ იმიტომ არ გამოგვდიოდა არაფერი, — არწმუნებდნენ ბერიოკას და მის მოძმეებს, — რომ ვცდებოდით. ვსინჯოთ, ყველაფერი გავითვალისწინოთ, ყველაფერი საფუძველიანად, ვიცხიერულად გავაკეთოთ. ეგებ მივაღწიოთ მიზანს.

მოიწვიეს ჰიდრომშენებლობის სპეციალისტები. ურწმუნოებიც, როგორც იქნა, დაარწმუნეს.

სპეციალისტი გამოდგა. მის პროდუქციაზე უდიდესი მოთხოვნაა როგორც რაიონში, ისე მთელ რესპუბლიკაში.. ასე რომ, თუ შესაბამისი რესპუბლიკური ორგანოები არე მერე მოგვაყალენ ხხარიდაჭერის, ქვის დაშუშავება მნიშვნელოვან თანხებს შემოგვიმატებს ბიუჯეტში.

შემოსავლის დამატებითი წყაროები რაიონს შესაძლებლობას მისცემს მეტი ყურადღება დაუთმოს მთავარი დარგის — მეცხოველეობის განვითარებას, რომელსაც უკანასკნელ ხანს ასევე დაეტყო სტაბილური ზრდის ტენდენცია. მარტო წელს, შარშანდელთან შედარებით, ცხვრის სულადობა ხუთი ათასით გაიზარდა. შესაბამისად მატულობს სოციალურ-კულტურული საჭიროებათა ასაგებებიც.

დიდი პერსპექტივები აქვს რაიონში საბაგირო ტრანსპორტსაც. თანაც არა მარტო სამგზავრის, არამედ აგრეთვე მარტივი ტიპის, დროებითსაც, რომელიც ტრაქტორის დანადგარებით მუშაობს მაღალი მთის სათიბებიდან თივის ჩამოსატანად.

— ჩვენი მთიბავები, — ამბობს ს. ბარსაგიშვილი, — სპეციალური მომზადების გადიან მთასვლელობაშია, რათა ძნელად მისადგომ სათიბებში იარონ და დაამზადონ თივა. მაგრამ კიდევ უფრო ჭირს საკვების ჩამოტანა დამზადების ადგილიდან — როგორც ადამიანის სიცოცხლისათვის საშიშროების თვალსაზრისით, ისე მეცენ დამზადებული საკვების შენარჩუნების თვალსაზრისთაც.

აქ პრობლემისადმი თავისი გულშემატკივრული მიდგომა უნდა გამოიჩინონ სათანადო ორგანიზაციებმა.

ეს ჩემს ქართველ მეგობრებთან, რა თქმა უნდა, სტუმრისაგან უჩუმრად. ერთმა მათგანმა, ცოტა არ იყოს, გულმოსულმა მითხრა:

— ბერეგენება. საქართველო მარტო თბილისი როდია. ჩვენი რაიონებები, მეტადრე, მთა — ეს ხომ არა მარტო ეგზოტიკა, სალამაზე და სუფთა ჰაერია, არამედ ერის ხასიათის, სულისკვეთების სალარაც არის...

მყისვე გამახსენდა რაიონის სოფლებში მოსმენილი ნაამბობი, დასკვნა იმ კითხვის გამო, ამ ნარკვევის დასაწყისში რომ დავსვი.

რაიკომის პირველი მდივნის კაბინეტში განვაგრძობდით საუბარს ყაზბეგის ეკონომიკის განვითარების შემდგომი პერსპექტივების შესახებ. ვგრძნობდი, რომ ყოველი კითხვის შემდეგ ჯუმბერ გომიაშვილი უკვე გაკეთებულისა და მიღწეულის პირველ შედეგებს უბრუნდება. ეს შედეგები კი ცოფრების ენით დაახლოებით ამას მეტყველებს:

თუ 1980 წლამდე რაიონის მთელი სამრეწველო პოტენციალი წელიწადში 100 ათას მანეთ შემოსავალს შეადგენდა, მარტო შარშან იგი მილიონ-ნახევრამდე გაიზარდა. 1990 წლისთვის სამრეწველო წარმოება კიდევ ერთითორად გადიდდება. წელს რაიონის ცენტრი რამდენიმე სოფელს დაუკავშირდა მოასფალტებული გზებით, ხოლო ყველაზე მაღალი მთის სოფლები — ართხმისა და ჯუთაში საავტომობილო გზები გაიყვანეს. რაიონის თითქმის მესამედი სოფლები გაზიფიცირებულია.

როგორც განსაზღვრულია სსრ კავშირის ეკონომიკური და სოციალური განვითარების 1986-1990 წლებისა და 2000 წლამდე პერიოდის ძირითად მიმართულებათა პროექტში, წინანდელზე უფრო ენერგიულად განხორციელდება რაიონის ეკონომიკის სტრუქტურული გარდაქმნა, კაპიტალური დაბანდების კონცენტრაცია სახალხო მეურნეობის განვითარების პიროორატეტულ მიმართულებებზე. უფრო ინტენსიურად გაგრძელდება ბალნოლოგიური რესურსების, თერმულ წყაროების ათვისება სტაციონალური მკურნალობის ორგანიზაციისათვის. განვითარდება ტურიზმი და საკურორტო მეურნეობა.

— მთავარი შედეგი, — ასკვნის ჯუმბერ გომიაშვილი, — ის არის, რომ ბევრნი უბრუნდებიან მშობლიურ კერას. უფრო მეტიც, რაიონში იმდენი სპეციალისტი დაბრუნდა, რომ ისინი უკვე საყოფად გვყავს.

— თქვენ რომ გისმინოთ კაცმა, იფიქრებს, რაიონში პრობლემა აღარ დარჩაო გადასაჭრელი.

ჯუმბერ გომიაშვილს ეღიმება.

— ეჰ, პრობლემებს რა გამოლევს! — ერთი პირობა მოგეჩვენა, თითქოს ხმაში სევდიანი კილო გამოერიაო, მაგრამ მყისვე ეცვალა სახე და დასძინა: — რა თქმა უნდა, პრობლემები ბევრზე ბევრი გვაქვს. მაგრამ როდესაც მათ უკვე გაკეთებულს უდარებ, ბედნერ ვიშვება კაცს.

რაიკომის მდივანს მთავარ პრობლემად მაინც მოსახლეობის მიგრაცია მიაჩნია.

— მიგრაცია ბევრ სხვა პრობლემასაც წარმოშობს, — თქვა მან, — თუ ზრნათ გაუკაცრიელებული სოფლების აღორძინების მხრივ შედარებით უკეთ გვაქვს საქმე, ამას ვერ ვიტყვით მოსახლეობის ადგილზე დაკავდრებულ შესახებ, ჯერ კიდევ საგრძნობია მიგრაცია სოფლებიდან.

— ხომ არ შეუწყობდა ხელს პრობლემის გადაჭრას ტრანსკავკასიის რკინიგზის მაგისტრალის მშენებლობა?

— სამწუხაროდ, იგი ჩვენგან მოშორებით გადის.

— ვთქვათ, და რკინიგზის ერთი ტოტი ყაზბეგამდე რომ გამოუყვანათ?

— იცოცხლეთ, კარგი იქნება, მაგრამ ეს ალბათ ძალიან ზორეული ამბავია... მწუხვედ დგას კულტურულ - საგანმანათლებლო ცენტრალი. „განვითარების საკითხიც. ნუ მიწყენენ ჩვენი ლიტერატურისა და ხელოვნების მოღვაწენი, მაგრამ ვერ ვიტყვით, რომ გვაინტერესებენ ხშირი სტუმრობით. კულტურის სამინისტროს და მწერალთა კავშირსაც მეტი ყურადღება მართებთ ქართული კულტურის სიამაყის — ალექსანდრე ყაზბეგის მუზეუმისადმი. საუთარი ძალებით იმაზე მეტის გაკეთება, რაც გაკეთდა, ალბათ, შეუძლებელიც არის.

მთამსვლელი სტუმარი არ გველევა, ან, ფოლკლორული ექსპედიციები კი ათასში ერთხელ თუ ამოგვაკითხავენ ხოლმე — ასე ხომ შეიძლება უკვალოდ გაქრეს ხალხური შემოქმედების მართლაც უბადლო მარგალიტები. ანდა, ჯერ კიდევ რამდენი საკითხია მოსაგვარებელი სპორტული ბაზების განვითარებასთან, თბილისიდან ტელეგადაცემების მიღებასთან დაკავშირებით. კაცმა რომ თქვას, მაინც ცდამაინც არც რესპუბლიკის პრესა გვანებივრებს.

მართლაცდა, იქნებ ყველა, ვინაც ეს ეხება, სიტყვიდან საქმეზე გადავიდეს და უფრო მეტად დაუფიქრდეს ამ და სხვა საკითხებს. მთა ხომ დიდა ბარისა!

ზ. ლომიძე.
დაბა ყაზბეგი.

სურათებზე: (ზემოდან) ყაზბეგი; გზა დარიალის ხეობაში; სათოვეები მთაში.

სადაც დიდებულს მთასა, მყინვარსა...

მაგრამ მთას არ უყვარს უქნარა, ნაცარქექია ხალხი. იგი არაფერს მოგცემს უშრომლად, ოლად, ყველაფერი წვითა და დაგვეთ, ბრძოლით უნდა მოიპოვო.

— აკი, ამბტმაც ვებრძვეთ, — ამბობს ჩემი თანამოსაუბრე, — თანაც ეს ბრძოლა სულ უფრო მტკიცდ მძაფრდება. ის, რაც საკმარისი იყო გუშინ, დღეს უკვე ძალზე ცოტაა და ხვალ სრულიად არ იქნება საკმარისი.

ღონისძიებებმა, ამ ბოლო წლებში რომ განხორციელეს რესპუბლიკის პარტიამ და მთავრობამ, რათა აეღორძინებინათ კერიაჩამქრალი სოფლები, ხელი შეეწყოთ მთის რეგიონიხების სოციალურ-ეკონომიკური განვითარებისთვის, ღონისძიებებმა, საკმაოდ საიმედოდ რომ იყო უზრუნველყოფილი როგორც მატერიალურ-ტექნიკური, ისე იდეოლოგიური თვალსაზრისით, ბიძეკ სხვაგვარად მოაკდებოდნენ და ძისდგომოდნენ პრობლემამ არა მარტო ისინი, ვისაც კავშირი აქვს მთის პრობლემასთან, არამედ ისინიც, ვინც მთაში ცხოვრობს.

ბევრი ეფექტის რაიონის თავკაცებმა, თე როგორ განეხორციელებინათ ადგილებზე სახელმწიფო გადაწყვეტილებანი. სოფლიდან სოფელში დადიოდნენ პარტიის რაიკომის ბიროს წევრები, ერთად თუ ცალ-ცალკე, ესაუბრებოდნენ, რჩევას ეკითხებოდნენ რიგითს მშრომელებს, მეურხეობის ხელმძღვანელებს, ჩახაწერებით ავსებდნენ უბის წიგნაკებს, ბლოკნოტებს.

მერე კი, ხანგრძლივი კამათისა და განსჯის შემდეგ, თანდათან იკვეთებოდა მხარის მომავლის კონტურები, იბადებოდა პროექტები და გეგმები, ზოგჯერ ისეთი თამამი, რომ ლამის ფანტასტიკურად ესახებოდათ...

ყაზბეგი... რაიონის სოფლების უმრავლესობა აქეთ-იქით მიუყვება საქართველოს სამხედრო გზას, დიდ რუს ხალხთან, სხვა ხალხებთან ქართველი ერის მეგობრობისა და ძმობის გზას. გზას, რომელიც ძველდ და მუშეუძად, რესპუბლიკის თავისებურ საკვებტო ბარათად გვეკალნება. მაშ, რატომ არ უნდა იყოს გზა სანიმშო თავისი სილამაზით, საკოხტავთ, მემორიალური ძეგლების სიუჟეთ.

...რაიონის ტერიტორიაზ ათას კვადრატულ კილომეტრს აღემატება. 45 პატარა სოფლისათვის ეს მართლაც დიდი ფართობია. მაგრამ სახნავ-სათესი აქ ცოტაა. ბუნებაკ ვერ არის მინცდამაინც ხვეულები: სულ სამ-ოთხ თვეს შეიძლება იმუშაო — ამოოო პიროუტყვი, მოიაყანო მოსავალი, დაამზადო თივა. რაც მთავარია — ტერიტორიის სამ მეოთხედზე მეტი გამოუსადეგარია სოფლის ეკონომიისათვის ეს სამი მეოთხედია მიედგომელი დათოვლილი მწვერვალები, მთის მდინარეებთან ასეთმა ნაგებობებმა — საკმაოდ მარტივმა, მაგრამ მკვიდრად ნაგებმა — მეორე გაზაფხულივე დაარწმუნა ურჩმეონები, რომ თაოსნობა რეალური.

გაედო კიდევ ერთი წელი, და მუშახელიც მოაყედა. სამუშაოს სანახავია დღეს უზარმაზარი ფართობები, მთის ნაკადებს რომ გამოგლეჯეს. გაწმენდეს ქვა-ღორღის, ნატანისაგან. ხუმრობა საკმეა — შემოიმატეს ორასი ჰექტარი, სადაც ახლა ცხვარს, პირუტყვს ამოვეგენ, თივას ამზადებენ.

— ხდება ხოლმე, — ამბობს ლადო ხარტიშვილი, — როცა კაცს გახარებს შეხვევ შეცდომა.

პარტიის რაიკომის მდივანი ამბობს, რომ მშრომელებს მეტაცად აქვთ გადაწყვეტილი განაგრძონ მეშობა ამ მიმართულებით. უკვე გაისად მთის სნოს კიდევ ამდენსავე ნაყოფიერ მიწებს წაართმევენ.

რაიონის ხელმძღვანელობის თხოვნას — გაეხსნათ აქ საშენი და მოსაპირკეთებელი ქვის მომპოვებელ-დამამუშავებელი წარმოება — სიამოვნებით გამოუხმაურა სხვადასხვა სამინისტრო და უწყება, უწინარეს ყოვლისა, რესპუბლიკის ადგილობრივი მრეწველობის სამინისტრო.

დაბა ყაზბეგის და სოფელ კობის კოლმეურნეობებში გაიხსნა ქვის დამამუშავებელი წარმოებანი. წინასწარ კარგად შესწავლილ ადგილებში, მთებზე, მთის ძირებთან ჯანზეა ტრაქტორები და ბულდოზერები, ქვის საჭიროი ხეობები და სხვა მექანიზმები. ამ საამქროების კარიერებში მოიპოვებენ და ამუშავებენ ქვას, რომელიც რაიონის ეკონომიკის შემოსავლის ესოდენ დიდმნიშვნელოვანი წყარო გახდა. ყოველწლიურად ეს საწარმოები 170 ათას მანეთ მოგებას იღებენ. მაღალ სოფელ არაშენ ამოქმედდება ქვის დასამუშავებელი ქარხანა, რომლის წლიური ეკონომიკური ეფექტი 350 ათასი მანეთი იქნება.

— ყველაზე საგულისხმო ის არის, — ამბობს რაიკომისკომის თავმჯდომარე სვლი მარსაგიშვილი, — რომ დარგი ძალზე პერიოდ ყოფილა ასეთი სიმდიდრე — ნაირგვარი, სხვადასხვა შეფერილობისა და სისალის ქვები, „ძკვდარ კაპიტალად“ რომ ძევს, ანდა, რამდენია მინერალური წყარობები, როშლესაც ჯერაც ვერ ვიყენებთ?

ბევრი წინადადება დაგვგროვდა, — ამბობს ჯ. გომიაშვილი, მეცნიერებათა კანდიდატი, თადარიგისა და ანგარიშის მოყვარული კაცი, — და ჩვენც ამ წინადადებებით მიემართეთ საქართველოს კომპარტიის ცენტრალურ კომიტეტს, თუმცა, მართალი გითხრათ, ცოტა არ იყოს, ვგეშინოდა: ვაითუ, ჩვენთრის, ეს რა მოგინდომეებიათ, განა რესპუბლიკაში ყაზბეგის გარდა სხვა რაიონი არ არისო? თურმე ტყუილად ვგეშინოდა. გადგავდა, ძნაში ამოგვიდგნენ, და არა მარტო სიტყვით, არამედ პრაქტიკული საქმეებითაც — გამოგვიყვეს შესაბამისი სახსრები, ტექნიკა, მოგვაშველეს სპეციალისტები. და საქმეც ადგილიდან დაიძრა...

პრობლემები არის...

**ბევრ ეფექტიანი ეს ინიციატივა, ეს ინიციატიული ადამიანი, ეს ენერგიული ადამიანი ... ეს ... ეს ... ეს